

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

DIKTER

AF

HUGO TIGERSCHIÖLD

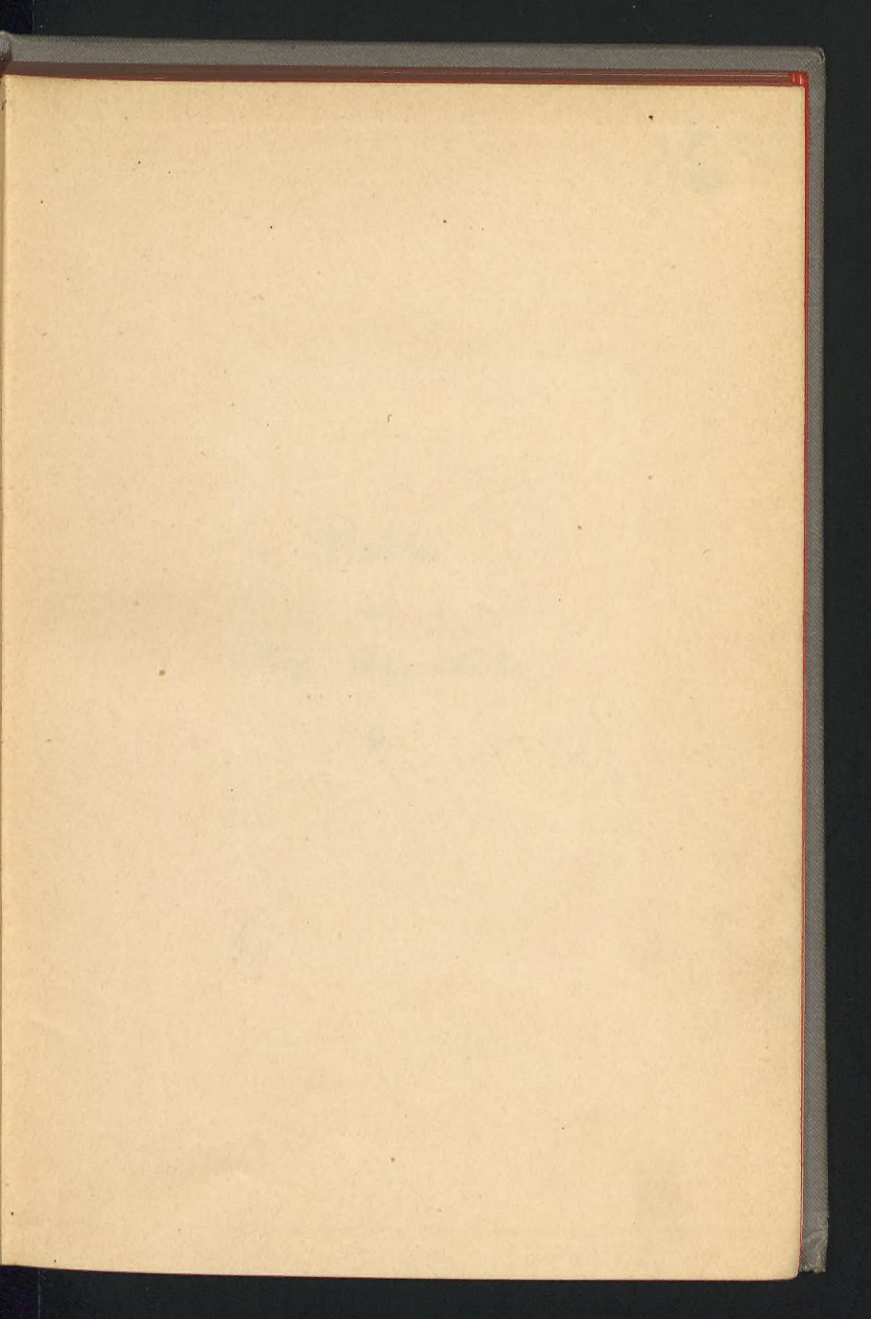

P. A. NORSTEDT & SÖNER

Litt.
Sv.

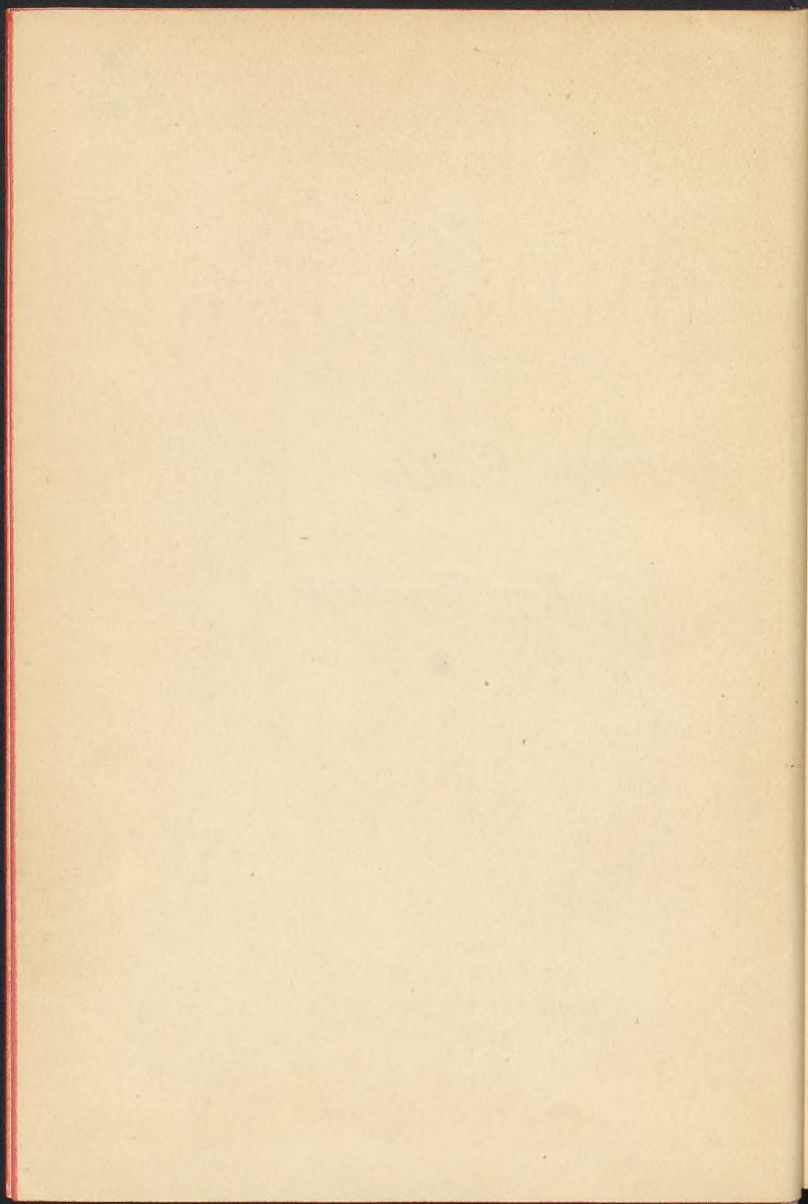

257

Dikter
af
Hugo Tigerschiöld

DIRTÉR

AF

HUGO TIGERSCHIÖLD

STOCKHOLM 1888

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

STAFFORD

THE STAFFORD

STOCKHOLM, 1888

KONGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

INNEHÅLL.

Dikter från skog och sjö.

(Belönade med Svenska Akademiens stora pris år 1886.)

Född i bur.....	9	Naturens ande.....	19
Första vårdagen i skogen....	13	I torpet.....	21
Efter solnedgången.....	15	Vid naturens dödsbädd.....	25
Tystnad.....	17		

Dikter från skog och sjö.

Andra samlingen.

Ej allena.....	35	Sommarafton.....	41
Sångens rike.....	37	Mörker.....	45
Vid stranden.....	39	Från Tiveden.....	47

Blandade dikter.

Drömmar.....	61	Styrbjörn Starke.....	83
Skeppsbrott.....	66	Unge Herr Sten Sture.....	86
På nya vägar.....	71	På börsen i Hamburg.....	90
Julgranar på torget.....	73	La Morgue.....	96
Sommarmorgon på Ulfunda.....	78		

Döden.

Jordafärd från Lind den 3	Vid F. F. Carlsons dödsläger
Januari 1887 105	natten till den 18 Mars 1887 109
	Pontus Wikner † 113

DIKTER FRÅN SKOG OCH SJÖ

BELÖNADE MED SVENSKA AKADEMIENS STORA PRIS

ÅR 1886

Mächtig är du, natur! — — — — —

— — — — —

Källa af ljus, af själ! — — — — —

THORILD.

Född i bur,

Fring din vagga spinnas gyllne trådar,
Bindas stadens granna glittergarn. —
Dock med oro jag din framtid skådar,
Omedvetna, lilla bleka barn!

Skall din verld bli gator utan ända,
Dessa bullrande och gråa torg,
Hvarest rikedomens sol vill blända
Bredvid fattigdomens mörka sorg?

Skall du, född i bur, med trälens sinne
Glömma friheten, som nu du mist?
Taga mot till gren — en svarfvad pinne
Och till gröna hvalf — en bruten qvist?

Hafvets böljvidd, skogens svala källa
Skall dig bjudas — i en kopp af glas!
Några grässtrån skola föreställa —
Ängens matta, der den grönast ta's!

Korn att plocka ligga der i sanden —
Det skall vara fältens sädesbod!
Hvetbrödsmlor räcker hvita handen —
Det är fångkost, som kan kallas god! —

Skall ej vakna hjertats ädla vrede,
Skall du bära sådan lifslott lätt?
Skall du bygga bo i konstgjordt rede,
Varda upphof till en burfödd ätt?

Skall förqvävas nedärfdt frihetstycke,
Skall förblekna färgrik fjäderskrud?
Skall du drilla något inlärdt stycke,
Fjermadt från naturens enkla ljud?

Eller skall, fast född i bur, dig bränna
Djupt en outsläckt frihetsglöd?
Skall du hårdare än sten väl känna
Fångenskapens mjuka läckerbröd?

Längtar du se livvets lott förbättrad,
Innan tiden glidit helt förbi?
Ty ett vrånglif är att vara fjettrad,
När din ande fordrar vara fri.

Känn, din vinge med din längtan växer,
Och dess bärkraft djerf du pröfva vill! —
Anar du i svaga ljusreflexer
Himlens solglans, som du längtar till?

Hör du vindar susa, bäckar strömma
Fjerran från den trånga, mörka stad?
Vill du söka skogens djupa gömma,
Vill du tumla dig i luftens bad?

Skall du störta blindt mot burens galler,
Led åt trädomsdag, som kryper skum,
Tills förhånad och förblödd du faller
Med ett skri ur dolda hjerterum?

Första vårdagen i skogen?

Liksom från sorgbefriadt bröst det går
En suck af lättnad genom skogens toppar,
När äntligen i länge bidad vår
Från snötung furugren det sakta droppar.

Jag står der ensam, lutad mot en tall. —
Min själ förs in i ljusa känslogångar,
När blicken följer klara droppars fall,
Och deras veka välljud örat fångar.

Och plötsligen i dimmjuk harmoni
Det bryter fram en ton ur markens isar,
En ton, som ännu blott till hälften fri
I återhållet jubel lifvet prisar.

Ju mer jag lyssnar till hur dämpadt vildt
Min unga vårbäck under isen strömmar,
Jag tror mig höra jollret af en pilt,
Nyss vaknad upp ur ljusa morgondrömmar.

I detta friska sorl ur jordens bröst
Jag hör den första ton i vårens skala,
Som stiga skall i lärkans qvitterröst
Och än i trastens djupa lockton dala.

Efter solnedgången?

Barcarole.

Glida vi i qvällen
Öfver blåa djup. —
Strandens mörka granar
Stå i sjön på stup;

Liljkonvaljedoft
Vinden till oss för,
Innan han i viken
Lägger sig och dör;

Gökens qvällsrop höras
Långt ur vesterled,
Hvarest junisolen
Sjönk i purpur ned.

Mattblå, tunna slöjor
Väfvas inom kort,
Fjerran bergskonturer
Tona långsamt bort;

Strandens uddar bilda
Dunkelt perspektiv.
Under drömdjup tystnad
Somnar dagens lif. —

Unga känslor lösa
Länge burna band,
Och jag låter åran
Hvila i min hand.

Ingen fråga väcker
Svar uti vår slup,
Men jag söker dina
Mörka ögons djup.

Tysnad,

Ej, om jag ville, vesterns glöd
I qvällar juniljusa, —
Ej toner, som i öfverflöd
Igenom skogen brusa, —

Ej källans skimrande kristall
Och rosor härligt vilda, —
Ej minsta doft från klöfvervall
Till ord jag mäftar bilda.

Och fast jag, lyssnande, förstår
Hvad vågen vet berätta,
Till menskospråk jag ej förmår
Dess mening öfversätta.

Men ändock när i slummerfrid
Sig lägger vikens vatten,
Och qvällen sjunker sommarblid
In i den tysta natten,

Då är, fast ordlös, jag förstådd
Af känsligt qvinnosinne,
Der skönhet lägger ned sin sådd
Till skördar djupast inne.

Naturens' ande,

Furuskogens djup jag vet en källa,
Hvars rika flöden fram ur mossan välla.
Dit går jag, efter dagens id, i natten
Att dricka svalka af dess friska vatten.

Jag lemnar menskorna åt deras värden,
Från allfarväg jag genar öfver gården,
Der rågens böljegång ännu ej domnat,
Lik hafvets dyning, när en storm har somnat.

Förbi en torparstuga snabb jag hastar,
En blick i insjöns dunkla öga kastar.
På bygden hvilar qvällens sista ljusning,
Men kolmörk skog är der, — jag hör dess susning!

Jag följer stigen, som sig villsammt kröker,
In i det dunkel, som sig mer föröker,
Jag böjer undan några täta grenar —
Der sorlar källan mellan kiselstenar.

Der trycker mig ej ensamhetens smärta,
Der klappar ju naturens stora hjerta!
Jag hör dess sakta slag i julinatten,
När der jag hvilar invid källans vatten.

Och när dess svala dryck jag törstig tömmer,
Allt jordelivets qual och ve jag glömmmer.
Af tid och rum är vordet smidt ett galler —
Nu för min blick det plötsligt, remnadt, faller.

En annan verklighet än stoftets trånga
Mitt öga huggas att en stund få fånga;
Den härlighet, hvarefter trött jag spanat,
Jag ser långt skönare än jag har anat.

I torpet,

Från dalens bygd emellan dunkla granar
En gångstig slingrar sig mot skogens djup.
Han fyndig än kring tjärnets brädd sig banar,
Än djerf sig smyger utmed bergets stup.

Han för mig in i hvalf af ständig grönska,
Han ber mig rasta vid en källas språng,
Allt medan skogen ger hvad jag vill önska
Af orgeltoner, doft och fogelsång.

Han leder huld till allt, som mig förnöjer —
Der mellan trädens grenar vid en krök
En stugas torftak plötsligen sig röjer,
Hvaröfver ringlar sig en dimblå rök.

Der ligger kolarns torp i skogens gömma.
Der, gosse, fann en sommardag jag dig!
Der får du ostörd i din oskuld drömma,
Ty verdens flärd ej hittar denna stig.

Här har ej köptyg utträngt hemväfdt vammal,
Här linets blomma ej sitt öga lyckt;
Utskuren kubbestol är sekelgammal,
Och stugan lär din farfars far ha byggt.

Du känner icke några tyska glosor,
Vet ej ett ord om Oden, Thor och Frey,
Men du har kindens röda, friska rosor,
Och du har ögats blå förgätmigej.

Med skogens vildstig är du väl förtrogen,
Till milan hittar du med mat åt far,
Och när du ropar »Majros» hem ur skogen,
Du hör ur fjerran hennes skällas svar.

Till kammarluft dig ingen lexa tvingar,
Af furudofter fylls ditt fria bröst,
Du springer, gosse, som du egde vingar,
Och fogeldrillar ligga i din röst.

Med smultronriket bakom torpets täppa
Du lefver i ett gammalt, godt förbund.
Det skattar villigt åt din näfverskäppa,
Men ännu hellre åt din röda mun.

En ungbäck skummar mellan trädens rötter.
Der drar ett vattenhjul din »såg» och »qvarn»,
Der får du tvätta dina bruna fötter
Och somna vid dess sorl hos blomsterbarn.

Af ljus och skugga hvilken ljuf fördelning!
Hit hinna bygdens stormar blott som smek! —
Du skjuter upp lik tallens smärta telning,
Med dig ett årsbarn, din kamrat i lek.

Snart ser jag dig, en femtonårig jätte,
På trappan stå en klar septemberdag,
Och under kolarhattens mörka brätte
Framstråla rena, friska ungdomsdrag.

Du står beredd att vandra ut ur skogen
Från livvets lek till livvets id åstad,
Ty handen längtar gripa tag i plogen,
Och bördor bida breda skulderblad.

Och hvilken kosa än du ärnar taga,
Jag vet: du kommer ej med utsträckt arm
Att efter livvets lycka andfådd jaga —
Du bär den, gosse, i din egen barm.

Vid naturens dödsbädd,

Oktoberstämning.

Är du den yra tös jag såg i våras,
Som rosig sprang i kapp med morgonvinden
Och strödde blommor öfver hult och hagar?
Hvar är din glädje? — Dina ögon tåras,
Din röst, lik skogens vilsna eko, klagar,
Det rosslar i ditt bröst, och blek är kinden.

Är du den ungmö, rank och sommarfager,
Med blix i ögat och med eld i blodet,
Jag såg i julisolen ängar berga?
Säg hvadan? Kan en grå septemberdager
Så hastigt bringa sorg och bryta modet
Och all din lefnadsvarma fågring härja?

Se, när de kommo, höstens första ilar,
Från blåsvart fjärd, — jag såg nog hvad du tänkte.
Du log ännu, men ack, det var med möda.
Så kom en frostnatt, en af dödens pilar.
Då svann din helsa, och förgäfves skänkte
Dig lönnarna sin färg, den djupa röda.

Din fågring svann, men i de fina dragen
En skönhet ädlare än förr jag spårar,
Ty hon är krönt med qualens törnekrona.
När ängens skira slöja om behagen
Du konstlös kastar, och du ler i tårar,
Jag ber all skönhets grund din skönhet skona.

Men på din bädd du brottas hårdt med döden.
Hans styrka hvarje kulan dag förnyar,
Då lifvets krafter mista märg och vekna.
På dina kinder än i aftonglöden
Hänjaga stundom varma purpurskyar,
Men likafullt de tåras och förblekna.

I dar af sorg du har ett enda nöje:
När mellan brystna moln en ljusflod strömmar,
Och rågens brodd af nyfödd grönska skimrar.
Då ler din mun ett soligt, barnsligt löje,
Din röst får klang, ett framtidsslott du timrar
Och drömmer åter maj- och julidrömmar.

Men hvad du lider vet oktobernatten,
När östanvädret dånar genom dalen
Och tornar vågorna och skogar bräcker.
Då förs din suckan öfver land och vatten,
Då mägtar du ej längre qväfva qvalen:
Ett smärtans skri mig ur min slummer väcker.

Så lägg din kalla hand intill mitt hjerta! —
Du hör det klappa. Känner du dess värma?
O tag deraf så mycket du behöfver! —
Omkring din mun jag ser ett drag af smärta.
Betyder det, att vi ej kunna närma
Oss mer som förr, att Edens tid är öfver? —

Jag flydde ut ur stadens gråstensöken,
Jag kom till dig — du gaf med fulla händer,
Der gröna dalar sjunka, berg sig höja.
I junimorgnar fick jag höra göken,
Då solglans låg utöfver fjärd och stränder,
Och bergen klädde sig i fjerrblå slöja.

Jag trängde djupast in i furuskogen,
Mig tycktes då jag var ditt hjerta nära,
Att jag förnam din röst i granars susning.
Jag blef med dig allt närmare förtrogen;
Om äfven menniskor mig vore kära,
Med dig allena var min högsta tjusning.

Emellan oss det blef en vaxelverkan
Af sorg och glädje. Var du mörk och mulen,
Du tycktes ljusna för mitt glada öga;
Och kände jag mig helt på fröjd bestulen,
Du lät mig höra drillarne af lärkan,
Som öfver vårgrön äng steg mot det höga.

På mina rop i mon du ofta svarat,
Och nu, när dagarne mot mörkret stupa,
Och lundens löf i flockar sakta falla,
Du hviskar i mitt öra ord, så djupa,
Att slika aldrig du mig uppenbarat
Och menskomun till lif ej mäftar kalla.

Och när du magtlös tystnar, får jag lära
I dina ögon, mörka, underbara,
Hvad döden är och hvad är lifvets gåta.
Jag märker nu, att du är döden nära:
De äro nu så milda och så klara. —
Snart skola de ej mer behöfva gråta!

Ser du ett annat ljus än denna strimma,
En annan skrud än en åt jorden lemnad,
Och blommor fagrare än dem som falna!
Är stoftets förlåt allt från ofvan remnad? —
Der skimra fram igenom dödens dimma
Majgröna ängder, hvilka aldrig kalna!

Dig vill jag säga, att jag suttit lutad
Invid en dödsbädd liksom din och skådat
I tvenne ögon, mörka såsom dina,
Och sett det tändas, innan dag var slutad,
I tärda drag, jungfruliga och fina,
En glans, som evighetens vår bebådat.

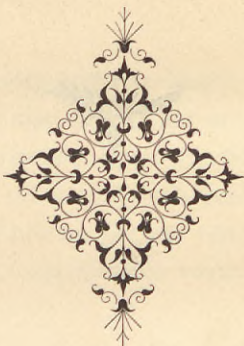
Då var min sorg mig icke längre pinlig,
Då strök jag tålig hennes hår ur pannan —
Hvad ljus ur hennes ögons svartblå ringar!
Hon låg der drömmande och genomskinlig,
Hon skönjde bortom qvalens verld en annan,
Och re'n på svaga skuldror växte vingar. —

Så blickar du emot mig ljuf förtröstan,
Fast genom dina lemmar går en skälfning,
Som ej af all ett hjertas glöd kan häfvas. —
Snart i det lugn, som följer vred nordöstan,
Skall fjärdens suck i iskallt famntag qväfvas,
Och forsen stanna i sin djerfva hvälfning.

Snart skall en klar novemberdag jag vakna,
Då nejden ligger hvit åt alla kanter,
Så hvit som somnad ungmö låg på båren.
Då skall din djupa vemodsblick jag sakna —
Men rosenskimret öfver bergens branter
Är löftet om uppståndelsen och våren.

DIKTER FRÅN SKOG OCH SJÖ

ANDRA SAMLINGEN

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

Ej allena?

Har du intet öga,
Som din blick kan möta,
Obeslöjad,
Utan hejd och sans —
Får du sjunka in i
Skådande af skogens
Trolldomsdjupa
Vildtjärns spegelglans.

Har du ingen mun, som
Vid ditt öra hviskar
Ord af tjusning,
Ord som ingen vet —
Får du ensam höra
Djupt i mörka moar
Granars susning,
Skogens hemlighet.

Har du ingen barm, der
Du i gråt kan finna
För ditt sjuka
Vemodshjerta tröst —
Får du gråta stilla
Vid naturens varma,
Mossigt mjuka,
Evigst unga bröst.

Sångens' rike,

In i stadens skumma labyrinter
Kommer icke sommar, icke vinter,
Kommer aldrig
Årets jublande och ljusa vår.
Skyhög husvägg solen utestänger,
Samma höstligt gråa dager tränger
Utan skiftning
In i boningarnas dunkla vrår.

Sparfvar kifvas der i stora skockar,
Närig dufhop korn på torgen plockar,
Skriande en
Hungrig hamnmås sina kretsar gör;
Men till torg och gata sig förvillar
Ej en minsta bit af vårens drillar,
Sångens lärka
Hörs ej inom stadens rå och rör.

Vill du höra sång, som lifsvarm klingar,
Stigande mot skyn på fria vingar,
Följ mig ut till
Gröna fält med fläcktals skimmersnö!
Der är sångens rätta land och rike —
Luften dallrar, och i snöhöljdt dike
Vattnet sorlar,
Längtande till dalens djupa sjö.

Eller storstadsbarn, om du har öra
Än' för sångens vemod, drag att höra
Trastens toner
I den villande och mörka mo!
Stanna! Hör! — I sjelfva solnedgången
Från en grantopp strömmar ymnig sången,
Skogen drömmar,
Sjunkande i juninattens ro.

Vid stranden.

Fvå piltar vid stranden leka,
De längta med all sin håg
Till fjärdens skimrande våg,
Men ega ej ens en eka.

En båt sig af bark de bygga,
Ett blad ifrån närmaste gren
Blir segel, en fluga kapten,
Och styrman en surrande mygga.

Af tärande längtan en smula
De lägga ombord som last —
Och »barken» styr ut med hast
Rakt in i det glittrande gula.

Allt längre det bär på fjärden,
Skall aldrig den vända om? —
Och flugan, den stygga, som
Ju skulle berätta om färden!

Den sista skymten af båten
Försvann i vågornas blå —
De stackars längtande små,
Nu stå de och kämpa med gråten.

Sommaraffon.

Solen dalar. Efter lång förbidan
Är det skugga nu åt trädgårdssidan,
Och från sätet, under lönnen stäldt,
Famnar blicken skog och sjö och fält.

Öfver fjärdens klara vattenspegel
Glida sakta några hvita segel.
Vällukt från den nära blomstersäng
Blandar sig med doft från fjerran äng.

Än är rågen icke riktigt mogen —
Göken ropar ju ännu ur skogen.
Aftonluften, smekande och sval,
Lockat myggen upp till munter bal.

Högt i rymden sig vår svalhop gläder,
Lofvar till i morgon önskeväder.
Stundom dyker en i pilsnabb flygt
Ned i boet, under taket bygd.

Upp till stapeln skyndar Rättarlotta —
Hör, i jemna tag hon ringer åtta.
Ljudet strömmar öfver nejden ut:
Åter är en dag af möda slut.

Folket drager hem från ängens slotter.
Sist går herrgårdsdräng och torpardotter —
Det är långt till Lysmon, som det sägs, —
Han får följa henne smått till vägs.

Ingen oro dagens afton rymmer,
Intet strömoln himlens panna skymmer,
Blott i vester öfver skogens bryn
Ligger saffrankantad aftonskyn.

I en fjerran skogsdal solen bergas.
Skyn har skiftat form och purpurfärgas
För att, bleknande till rosenröd,
Långsamt få i violett sin död.

Syrsan gnider sin fiol i gräset,
Kornknarrn håller basen ner på näset.
Tyst! Han flyttat sig med snabba steg —
Nu han hörs ur närmsta hafreteg.

Se, på marken glittrar det och strålar:
Daggen fyller alkemillans skålar
Med en nattdryck, ädlare än vin,
Gnistrande i guldglans och rubin.

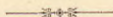
Söfd af dofterna, som vallmon gjuter,
Åkervindan sina ögon sluter.
Blåklintsgardet tager sig i akt,
Öfver fältens skörd det håller vakt.

Allt är stilla. Syrsan släppt fiolen
Med en qvintdrill för den sjunkna solen,
Kornknarrn orkar icke spela längs
Flera fåror, han har gått till sängs.

Granngålns stora hundar äro vara;
Vädrande i denna stillhet fara
Ge de upp ett skall, ett doft och kort,
Som får svar i byar långt långt bort.

Mörker.

Sol är sjunken nedom skogshöjdsranden,
Fjärdens böljor sucka tungt vid stranden,
Och omkring mig i de tomma träden
Brusa mäktigt höstens sorgeqväden.

Ut ur mörker, oigenomträngligt,
Röster ropa: allting är förgängligt! —
Är jag, fröjduppfyld och sorgbelastad,
Samma stoftets dödslag underkastad?

Tätt intill naturens hjerta slutan,
Är jag med dess snabblif sammangjuten?
Är jag, när till höstkväll lifvet mulnar,
Blott en gren som bräcks, ett blad som gulnar?

Skall jag, sliten från en lifsstams sida,
Föras ut i rymder tomma, vida?
Skall jag kanske först en frostnatt falla
Sakta ned uti det mörka, kalla?

Du natur, när maj af jubel fyldes,
När en julidag af sol förgyldes,
Var mig nog — nu, när din lifskraft mattas,
Kan du icke gifva hvad mig fattas.

Nu du kan ej ur ditt kaossköte
Skapa någon skönhet mig till möte.
Kunde du det ock, ej skönhets villa
Längre kan mitt hjertas längtan stilla.

För mitt öga skulle du måhända
Kunna te ett sken, som ville blända;
Men jag ber om blix, som murar spränger,
Ljus som djupast in i själen tränger.

Från Tiveden.

I.

En tung oktoberdag jag drog
Med hund i följe genom skog,
Tivedens mo. Jag ville hinna
Så djupt, att intet enda spår
Af menskofot jag kunde finna.
Jag gick en stig, hvars fina teckning
Vid hvarje steg blef mera svag.
Nu dogo bort dess sista drag
På mossans bädd i dunkelt snår. —
Jag dref uti den vilda mark,
Der väg ej fanns, der trädens bark
Ej blödde efter någon bleckning.
Men bak en vindfäld stam jag såg
En skymt af skogens höga elg,
Som klöfsnabb drog på återtag

Till djupmons aldrig störda helg,
Dit in der han sitt sleke fann,
Der sorlande hans källa rann
Och mossan lyste saftigt grön,
Der trygg han stod vid hällens stup
Och speglade sitt hufvuds krön
I tjärnets svarta djup. —
Det mörknade allt mer i skog,
Bergsufven med sitt hesa ljud
Förkunnade, att dagen dog.
En dimma svepte trädens toppar,
Jag kände några kalla droppar
På kinden som ett förebud.
Nu gaf ej trädens tak mer hägn
Mot silande oktoberregn.
Min raphönshund, som snart fått väder
I mossens täta odonsnår
Af någon hjerpe eller tjäder,
Förlorat våra egna spår.
Jag irrdref, som på hafvets vatten
Skeppsbruten sjöman i en båt
I saknad af kompassens nål
Kringdrifver utan väg och mål
Och väntar med förfäran natten.

Bakom min rygg sig trädens grenar slöto
Liksom en bölja, kall och våt.
I skogens suck jag hörde hafvet stöna,
Och nya vågor, höga, dunkelgröna,
Till hinders mot mitt bröst sig bröto,
Hvarthän jag sträfvade framåt —
Då se, emellan stam och gren
Der flammade ett eldrödt sken.
Som kustens fyr det blinkade;
Det lockade, det vinkade
Den väderdrifne till en hamn
Och till en vänlig menskofamn.

II.

Snart stod jag utanför en halmtäckt stuga.
Ur gafvelfönstret göt sig skenet ut.
I en af rutorna en klut
Fick till ett värn mot vinden duga,
En annan i sin trånga yta
Bevarat ömt och återgaf
Färgskimret ifrån sommarns sol.
Vid stugans härd, mot elden tecknad af,

En gumma stod i uppvikt kjol
Och rörde långsamt i en gryta.
Och invid fönstret, på hvars bräda
Uti en bleckburk några späda
Små myrtenskott för lifvet stredo,
Satt torparfar. Han tycktes redo
Till snart fulldukadt aftonmål:
På bordet framför honom låg
En träsked vid ett stycke bröd,
Der stod en brunglaserad skål,
Hvars kant var hopfäst med en sinka.
Från spiseln kom nu gumman röd,
I händerna ett fat hon bar,
Som rykande hon mannen bjöd.
Men plötsligt lyftes dörrens klinka,
Och säffligt trädde in en karl
Med påse på sin krökta rygg
Och käpp i hand. Han dröjde skygg
Och tigande vid tröskeln kvar,
Men gumman, utan någon fråga
Om namn och släkt, så vidt jag hörde,
Strax honom öfver golfvet förde
Till spiselhällens klara låga
Och satte fram en huggeknubbe.

I dittills skymda anletsdrag
Föll härdens eldsken likt en dag —
Det var en skäggig tiggargubbe.
Se'n gumman lagt en smula ved
På härden, makande dess bränder,
Hon tog ur skåpet fram en sked.
Men gubben löste påsens band
Och sträckte sina grofva händer
Mot elden långsamt, en i sender —
O denna nödens svarta hand,
Som sträckte sig mot värme och mot ljus,
I minnet grof sig etsad in dess rand. —
Se torparfolkets låga tjäll,
Som, armt, åt armod lånte hus,
Det vidgades i dunkel qväll
Och växte till en tempelsal
Med glans utöfver skog och dal.

III.

Jag trädde ödmjuk in och stod
På samma plats, der tiggarn stått,
Och samma välkomst denne fått

Mig också gumman strax bestod.
Men mera än af härdens glöd
Jag njöt från detta vreda väder
Af trenne hjertans öfverflöd —
Se äfven tiggarn drog sig stum
Åt sidan för att ge mig rum
Att torka mina våta kläder.
Af torparfar fick nu jag veta,
Hvarest jag var, hur långt från by,
Hur vägen dit jag ställa borde.
Sjelf åter, tvekande, han sporde,
Hvad sådan färdkarl kunde heta,
Om kanske mest det var en ny
Notarie i domargåln.
Men gumman hælde mjölk i skåln
Och fylde fatets rymd med gröt
Och ifrån spettet under taket
Jemväl en sammalskaka bröt,
Den möraste af sista baket. —
Snart sutto jag och tiggarkarln
Och åto, hungriga som barn,
Vid samma bord, ur samma fat.
Och aldrig förut någon mat,
Med fina kryddor konstrikt lagad

Och bjuden fram i allsköns prål,
Mig smakat så som detta enkla mål.
Men ärilns låga, smått försvagad,
Fick ökad styrka från det fång
Af vindtorrt ris, som torparn bar
Från stugans sidobygda skjul.
Se, lågan flammade så klar,
Att tiggarn löste tungans tvång
Och sade, att det var som jul. —
Vid detta ord ett ljusfint skimmer
Göts öfver stugans svarta timmer,
Motvilligt blef jag afundsjuk
På tiggarn, som fick öfvernatta.
Den bädd af halm, som gumman redde
På golfvets stenhäll tycktes mjuk,
Varm den af trasor väfda matta,
Hon nu deröfver till ett täcke bredde.

IV.

Jag reste mig nu upp från bord,
Med tack för täring och för skygd
Jag bjöd åt detta hem farväl

Och fick i dörren goda färdeord.
Sitt löfte enligt torparn följde
Mig stigen ned till dalens bygd.
Det regnat slut, men mörker höljde
Mitt öga, vant vid härdens sken,
Jag såg ej buske eller gren,
Men följde torparn hack i häl. —
Dock se mot himlens djupblå grund
Stod sakta fram en fin kontur
Af sofvande och drömtyst fur —
Vi störde icke trädens blund,
Men kommo efter god en stund
Ut på en brink i skogens bryn.
Der låg i dunkel bygdens däld,
Med gnistor flammade en eld
Från smedjetak i närmsta byn,
Och längre bort i däldens botten
Låg insjön lik en stålmörk sköld,
Belagd på midten med ett band
Af silfver ifrån månens skära,
Som nu uppå den andra strand
Stod öfver skogens svarta rand. —
När så vi hunnit fram helt nära
Den första byn, som var belägen

Invid den kända sockenvägen,
Vi skildes åt med slag i hand.

V.

Och sedan mången lördagsqväll
När dagens dombokstern var slutad,
Jag drog till torparfolkets tjäll.
Der satt jag vid dess spiselhäll,
Emot den varma muren lutad.
Från ladan, hvarest torparn hölls,
Jag hörde slagans jemna dunk.
Och gumman, bjudande en klunk
Af enbärsöl ur målad stånka,
Förtalde mig på bygdemål
Om folkets lif långt bort från herregål,
Om vårsådd under hjertefröjd,
Då göken gol i gröna hagar,
Om slit och möda under sommardagar
Att berga in från stenig vret
Dess knappa skörd i säkerhet,
Om höstens trösk och stuguslöjd,
Om vintersläpet i den mörka skogen.

Och stundom, hvilande sin hand
På granrisviskan som hon band,
Hon ledde talet hän från då till förr,
När hon som de ja dansade på logen
Vid nyckelharpans surr. —
En qväll, när så en tid gått om
Och jag till stugan åter kom,
Jag gumman sällsamt ändrad fann.
Det var ej lätt att blifva klok
På hvad det var, ty gumman sluten spann
Och ville icke bringa sig i tal.
Till sist hon räckte mig en bok,
Som hon i kjortelsäcken bar,
Och bad mig efter eget tycke
För henne läsa något stycke —
Ett gammalt svartnadt exemplar
Af Kristens resa i min hand jag höll.
Jag tog en sida utan val:
När Kristen gick uti den mörka dal,
Men ingen fruktan kände. —
Då såg jag gumman smått sitt hufvud höja,
Det blänkte till i hennes ögonvrår,
Med ärmen af sin fårskinnströja
Hon strök från kinden bort en tår.

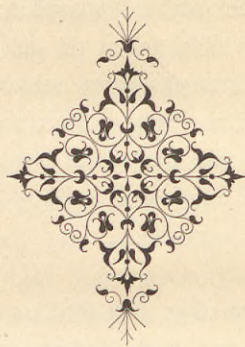
Hon räckte mig sin skrumpna hand
Med tack för tröstord i elände,
Den hetta, som i bröstet brände,
Var outsläcklig helsotsbrand;
Hon kände döden nalkas: re'n han gått
Den krökta stig, som ledde upp från dalen,
Nu sedan sista fredagsqvällen han stått
Derute i den mörka stugusvalen;
Han tycktes bida än en tid och vänta,
När skulle han på dörren sakta glänta? —
Jag sökte efter några ord om mod,
Men vände mig från elden tyst att dölja
Den gråt, i mina ögon stod. —

Och gumman dog, blef förd ur stugusval'
Och ligger nu i kyrkogårdens grus —
Sjelf sitter jag begrafd af höga hus
Och längtar hän till skog och berg och dal.

BLANDADE DIKTER

BLADGATE DISTRICT

Drömmar.

Jag ser dig i din läsning plötsligt dröja —
Tvärs öfver gatan hvilka muntra ljud!
Der visar sig i krona och i slöja
Vid fönstrets karm en nittonårig brud.

Du ser åt hyllan — böckers långa sträckor! —
Var det ett knifstyng du i hjertat fick?
Här gagna icke dar, ej hjelpa veckor, —
En rad af år förtonar för din blick.

Att lefva år från år som öfvermaga,
Fast du är mogande och myndig man,
Det blir som tusendes din tunga saga,
Som ingen eldhogs möda häfva kan.

Och detta tak käns tynga på din hjessa,
Och dessa väggar trycka mot ditt bröst,
Och tunga suckar ur dess djup sig pressa,
Du ville ropa — ingen hör din röst.

Och hundra planer hundra nya korsa,
Du spejar ut åt världens alla hörn,
Du känner blodet till ditt hjerta forsa,
Du längtar flyga som den unga örn.

Du spørjer ej om någon dristar följa,
Du yppar ingen mål för din färd,
Du trotsar ensam oceanens bölja —
Och står på stranden af den nya verd.

Dess stenkolsstäder skygg du genomilar,
Dess tobaksfält du pilsnabb öfverfar,
Först vid all odlings fjerran gräns du hvilar,
Der urskogs eko ger ditt hjerta svar.

Hvart hogen lyster bär din nya kosa,
Du tränger genom stängande lian,
Du står förvånad framför en mimosa
Och plockar hungrig mättande banan.

Du vet ej hvart och frågar icke hvadan,
Du drages in af skogens trollmusik.
I qvällen sjunger söfvande cicadan,
Du väcks af honungsfogelns lätta skrik.

Ett regn af blommor på din irrstig faller,
När vinden vajar trädens höga loft,
Och röda rosor genom gröna galler
Till välkomst sända dig balsamisk doft.

Till ljusblå berg dig nya krafter lyfta,
Din blick får famna dina drömmars land.
Du stiger ned uti ravinens klyfta
Och släcker törsten ur din hvälfda hand.

Och så till slut du blickar ut i natten
Från strand, som burit mohikanens fot.
Du glider på Misouris jättevattnen
Uti en bräcklig liten barkkanot.

Ej dagens röster dina tankar störa —
Hvad sällsam tystnad på den dunkla flod!
Från skogens djup en hviskning når ditt öra:
Den Store Anden lefver, evigt god. —

På denna strand i palmers gröna dager
En dag du möter hvad ditt hjerta drömt,
Den hvite jägarns dotter, ung och fager —
Och du skall älska henne rent och ömt.

Vid källans sorl du skall ett stockhus bygga.
Dit skall du hemta dig ditt unga vif.
I skolen lefva, älskande och trygga,
Invid naturens bröst naturens lif.

Och hon skall vagga barn uti sitt sköte.
Dem får du trycka till ditt fadersbröst —
Se, nya himlar blicka dig till möte,
Hör, nya tonfall bo i deras röst!

De skola leka, blomstrande och friska,
Och störta varma i den svala flod
Och lyssna till hvad sykomorer hviska:
Den Store Anden lefver, evigt god.

Skeppsbrott.

— — — Antalet af dem, som uteslutande egna sig åt själsarbeten, är redan större än att samhället kan bereda plats åt dem alla och hotar att snart öfverskrida det antal, som vårt land kan undvara för kroppsarbeten.

L. DE GEER: Tal vid Nordiska festen i Upsala år 1884.

Der himlens hvalf af norrskenslågor flammar,
Och dalar klämmas mellan vilda fjell,
Der forsen jublar under idog hammar,
Och helsa doftar mellan furustammar,
Der stod hans vagga i en bondes tjäll.

Han sändes annan väg än far och fäder:
Att söka lyckan bortom skogens rand.
Han lade af sig sina vadmalskläder
Och trotsade ej mer ett nordanväder,
Men kämpade med boken i sin hand.

Likväl han ärft det mod, som icke tryter
När gårdens enda teg står bränd af frost,
Den sega kraft, som rödjer och som bryter,
Och när kring dalen hungersnöden ryter
Den hand, som blandar bark i dagens kost.

Till skilda värf väl skilda krafter krävas;
För stenhård möda denna arm var gjord,
Och detta bröst var skapat till att häfvas
I skogens fria luft — och ej att qväfvas
Tungt lutadt öfver kammarns arbetsbord.

Der fick han nu sin bästa kraft föröda,
När dag ej bragte sol, och natt ej ro.
Med denna jernhog, denna jättemöda
Han kunnat draga upp en härlig gröda
Ur hemmets obeträdda, karga mo.

Nu fick ej glädjeskörd mot mödan svara,
Ty ve och icke väl var allt som vanns.
Se honom hände sagans underbara:
Ur nysådd teg sköt upp en okänd skara
Af grymma qual. — Men ingen trollsten fanns.

Hos främlingsfolk han bar på trälomsbanden
Fastän han kallades en fri student.
Han var lik fisken, kastad upp på stranden,
Som vill, förtviflad, simma genom sanden
I saknad af sitt rätta element.

Han längtade till yxan och till plogen,
Till fjellets brant en vred novemberdag.
Sin gamla kärlek var han ännu trogen:
Se när det hände att han kom till skogen,
Då ljusnade hans mulna anletsdrag.

Han kunde velat springa upp från stolen
Och kasta vred i kammarns vägg sin bok
Och vandra, hög och skulderbred, mot polen
Till fjellet, forsen, vindarne och solen
Att tacksam bära dagakarlens ok,

Att åter bringa bleknad kind att glöda
Och få i hjertat ärlig bondetro,
Att hungrig njuta kraftig hvardagsföda,
Att qvällstrött efter verklig vedermöda
I drömlös sömn få röna verklig ro.

Han mente dock det vore fegt att vika,
Han kunde spränga väg igenom berg
Med viljans krafter, härdiga och rika. —
Han skulle se dem svigta, se dem svika
Och sjelfva hogen skifta form och färg.

Att år igenom offra af det goda,
Han fått i fadderskänk af doftfyld skog,
Att känna smärtans tagg sin panna bloda,
Att kunna djupare i qvalet loda
Var all den lärdom han ur boken tog.

Så närde han en löneId, som förbrände
Hans lemmars kraft, hans sinnes sjelftillit;
Han vardt en främling för sin far och frände,
Hans hem vek undan hän mot verdens ände,
Han såg det än', men mäktade ej dit.

Och nu låg sjunken under himlaranden
För länge se'n hans hemlands gröna jord;
Men närmre kom han ej den nya stranden:
Han dref på haf, der natt tog öfverhanden,
Med kapad mast och myteri ombord. —

På nya vägar.

Då måste du då lemna fur och ljung, —
Se skogen glesnar, slätten vid, omätlig
Här ligger framför dig oktobertung,
Och skogen bakom susar oförgätlig.

Till plogen nu på detta kala fält,
Hvars gräns du ser i fjerran grå förtoning,
Till såningsvärf i strid mot köld och svält
Med hoppet om en snar och kraftig groning!

Ty skogen duger icke alls dertill,
Den famnar blott en hvar, som längtar drömma,
Och hviskar sagor, att man lätt går vill
Och lockas längre in i dunkel gömma.

Dock ljuflig är hon skogens fru att se
På mossan fram i ljusgrön gördel sväfva,
Men bröd, som mättar, mägtar hon ej ge,
Och dräkt, som värmer, mägtar hon ej väfva.

Till plogen då på detta kala fält,
Hvars gräns du ser i fjerran grå förtoning,
Till såningsvärf i strid mot köld och svält
Med hoppet om en snar och kraftig groning!

Julgranar på forget.

Där här i folkets bråda hop jag går
Bland skogens barn, jag måste, hänförd, dröja
Vid dig, du unga gran, som högre står
Med flickar än' utaf en snöhvit slöja.

Djupt in i skog, der mården har sitt bo,
Der tjädern flaxar tung och haren hoppar,
Än' i går morgse växte du i ro
Och drömde trygg om nya, ljusa knoppar.

Då hviskades i kronor ofvanför:
Mordengeln går med bila genom skogen,
Han dräper fagra ynglingar och mör,
Men spar den stam, som lutar öfvermogen. —

Mot dunkel fristad ledde djupa spår. —
Än stod du dock i skönhet oantastad.
Men plötsligt sågs en man i snöigt snår,
En yxa blänkte, öfver axeln kastad.

Din fina växt han mätte med en blick,
Som under mössans skinnbräm lysten lyste,
Han kom dig när — du söndersliten fick
Den hvita slöja, som din oskuld hyste.

Så grep han hårdt om yxans nötta skaft —
Det hven ett hugg, som trängde genom mårgen,
Ur öppet sår kom droppvis kådans saft, —
Den gaf ej skräck, ty den var hvit till fårgen.

Ännu ett hugg — du vacklade och föll,
Och när du hann mot drifvans hvita krusning,
Du göt en suck, som skogen se'n behöll
Och låter höra i sin tunga susning.

Nu står du fal på stadens marknadstorg.
I rösterna omkring dig du förnimmer
Ej något tonfall af ett hjertas sorg,
Ty julen nalkas med sitt glädjeskimmer.

Men hvad du lider intet öga ser,
Ej med en min din smärta du förråder,
Se än' i hoppets gröna färg du ler,
Fast döden smyger i hvarenda åder.

Jag vet du föras skall till fröjd och dans,
Och man skall kläda dig i ljus och glitter,
Små händer skola sträckas mot din glans,
Och kring dig gå ett sorl af glam och qvitter.

Jag vet också: när julens tid är slut,
Och barr, som gula falla, trotsa vården,
Du lik en sko, som man har dansat ut,
Skall kastas ned i någon vrå på gården.

Der skall man unna dig en smula ro
Att söka tröst i dödssängsdrömmars skimmer —
Om du fått stanna qvar i älskad mo
Du skulle blifvit skogens bästa timmer.

Då kanske händt att bondefar dig lagt
Som väggstock in uti sin nya stuga,
Du kunnat stödja taket i ett schakt,
Till skeppets stormasträd du kunnat duga.

Hvad härlig lott! Med bottenrefvad klut
Få genom stormen skutan oskadd bära
Och vidt på fjerran haf, vid verldens slut
Från toppen visa blågul vimpels ära!

Än' blott ett barns, ditt lif man nu begär.
För andras fröjd att lida redobogen,
Du vill dock hellre, stympad som du är,
I nattens mörker släpa dig till skogen.

Du ville hellre spränga snickrad fot,
Som lik ett skrufstäd sluter till om barken,
Och tränga ned med nyfödd, kraftig rot
Igenom sten och käle djupt i marken;

I naken fägring utan krams och krims
Få växa upp bland dessa karga stenar
Och skjuta öfver skyhög takgesims
Med ljusa skott och dunkelgröna grenar.

Sommarmorgon på Ålsunda.

Till Friherre G. S. Åkerhielm.

—*—*—*—

Tag natur, som mot mig ler
Ur din slummer mornad,
Tag af en kanslisekter,
Fast blott tillförordnad,

Hjertats djupa sympati! —
Ack, hur ljuft jag känner
Denna morgonstund, att vi
Äro gamla vänner.

Hvad är klockan, kära du? —
Hör du, att jag duar? —
Vänta, tuppen väckte nu
Sina femti fruar.

Skam att ligga — eller hur,
När du mer ej sofver;
Parkens föglar sjunga ur
Grönskande alkover.

Klarhet i din strupe bor,
Sångare på grenen.
Nordqvist söker en tenor —
Ge dig in vid scenen!

Jag vill upp, och jag vill ut —
Hela östern flammar,
Jag vill gå till skogens slut
Mellan furustammar.

Jag vill ned till insjöns strand,
Skjuta ut en eka,
Jag vill ro in under land
Och med eko leka.

Ännu ingen minsta fläkt
Strandens ro vill bryta,
Ännu ingen ångbåt bräckt
Fjärdens spegelyta.

Blicken, blott vid väggar van,
Frigjord går på spaning —
Djupt i fonden ligger sta'n,
Dimhöljd som en aning.

Der är nattens skensömn slut;
Öfver torg, som stimma,
Claras guldtupp ropat ut
Äflans morgontimma. —

Men hos dig jag svärma får,
Som jag länge saknat.
In i skogens vildrossnår
Morgonvinden vaknat.

Hör, han kommer. Genom säf
Som en ton han susar.
Vikens blåa sidenväf
Veckar han och krusar.

Känn, det börjar sakta dra —
Skepparn hissar segel.
Han skall upp till Hufvusta
Med en skutlast tegel.

Morgonen är snart förbi,
Solen redan gassar,
Dagens sländor skimra i
Strandens gröna vassar.

Fiskarn vittjat sina krok;
Oxarne i hagen
Vänta på sitt tunga ok
Och den heta dagen.

Arrendatorns långa dräng
Med en grimma nalkas
Hästen, som på solig äng
I ett dike svalkas.

Qvarnens vingar högst på berg
Vinden börjar gripa.
Och nu hörs från Sundbyberg
Gäll en ångbåtspipa. —

Ulfunda, Juli 1888.

Styrbjörn Starke.

Tio drakskepp styra kosan öfver skummigt Eystrasalt.
Se på främste drakens lyfting — hvem är han i hög gestalt? —
Det är kungasonen Styrbjörn, Styrbjörn starke, viking hård,
Fruktad vidt från isigt Bjarmland ned till solvarmt Miklagård.

Med den kraft han vetat hemta under kamp på fjerran haf
Drar han nu sitt arf att kräfva, Svithiods välde är hans kraf.
Mätt han är på vesterviking, är på strandhugg öfvermätt,
Större strid i hogen leker, jättestrind på Fyris' slätt.

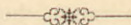
Skräckbud ila, kaflar sändas: fienden är här, är här!
Kasar högst på bergen tändas, branden bud om faran bär.
Men på Lögarns dunkla vikar glider Styrbjörns flotta fram
Som en skugga genom vatten, hotande och allvarsam.

Dagen bräcker — Aros, Aros! Genom morgondimmans flor
Se hur gudatemplen skimra! — Hell dig Odin, hell dig Thor!
Men när middagssolen strålar, glimmar hela slättens vidd —
Det är stålblankt spjut som blixtrar, sköld som blänker
kopparsmidd.

Hopar strömma till från fjerran, kallade af lurars ljud,
Skarorna på slätten tätta, ordnas på kung Eriks bud.
Är det icke gudabilder man i kungens sköldborg ser? —
Har då Styrbjörn icke himlens magter på sin sida mer? —

Jo, men mångbepröfvad viking bär dem i sin egen barm:
Trygg han ser sin ringa fylking, aktar icke gny och larm,
Seger eller död är hjeltehjertats tysta kor och val,
Stridens död är också seger, ledande till Valhalls sal.

Fruktar någon dö, han flykte — skeppen ligga än vid strand! —
Icke töfvar svaret länge — Styrbjörns flotta står i brand.
Framåt är hans skaras stridsrop. Innan släckt är qvällens glöd,
Skall han vinna Svithiods välde eller dricka Valhalls mjöd.

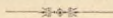

Sekel efter sekel sjunkit, blodrödt eller askgrått ned
På den slätt der Styrbjörn Starke om sitt ärfda rike stred. —
Slätten vidgar sig omätlig — det är lifvets vida slätt,
I hvars blåa fjerran skimra hägn för sanning och för rätt.

Landar der i dag en skara, klädd i viljans vapenstål,
Glödande af hog, som ställer för sin gerning stora mål,
Fyld af mod, som oförfäradt afskär egen väg till flykt
Och går fram i lifvets strider segervisst och samvetstryggt?

Unge Herr Sten Sture,

Det blåser en hvinande storm med snö.
En ensam släde ilar öfver Mälarsjö
Så brådt som för brinnande lifvet det bure.

Ja lifvet gäller det ock försann —
Der hvilar Sveriges döende höfvidsman,
Den älskade Unge Herr Sten Sture.

Den kula, sveket sände vid Bogesund,
Ej ger honom ringaste ro eller blund, —
Han tänker dock ej på sin egen smärta;

Han tänker på sitt arma fädernesland,
Der tvedrägt tändt en förtärande brand,
Och våldet närmar sig mot dess hjerta.

Se herrarne bära afund i sinn,
De akta blott om sitt eget skinn
Och gitta ej skjorta för landet bloda.

De sista tidender hvilken skam!
Förräderiet fört fienden fram
Kring bråtarnas värn vid Ramundeboda.

Nu ligger landet öppet och fritt,
Der svämma, som elfvar om våren, vidt
Tyrannens sköflande knektehopar. —

Hvar fins den stämman, som utan prut,
En bondehär med armborst och spjut
Ur gömda dalar tillsammanropar? —

Hans egen stämma är matt och svag,
Han ropar med flämtande andetag:
Hvad, viljen I utländskt herrskap tåla?

Upp bergsmän, upp I allmogemän
Till vapen med Gud, om friheten än'
Skall binda er kärfve, er mila kola! —

Der jagar af moln en hotande rad
Mot öster, mot riksens hufvudstad.
Ges ej magt, ej mur, som den måste väja?

Vid Gud, det är fiendens rytteri
I stålblankt harnesk, som jagar förbi!
Hör det blåser till storms i trumpet och skalmēja!

Den dimgråa dagen segnar matt,
Det skymmer till natt, — är det trälldomens natt,
Som sänks öfver land, öfver frusna vatten?

Han manar sin körsven: kör brådt, kör brådt!
Jag måste hinna till Stockholms slott
I kapp med de hotande moln innan natten. —

Och svennen sin löddriga skimmel slår,
Det vildt öfver öde fjärdar går,
Hästhofvarna dåna i isen dofva. —

Herr Sten ej rört sig nu på en stund.
Har han fått i sitt trötta öga en blund,
Ha plågorna lagt sig en stund att sofva?

Men körsvennen saktar hästens traf,
Han stannar ängslig, han stiger af,
Han griper sin käre herre vid handen —

Hans ädle herre är kall, är död! —
Guds Christ, varkunna dig i vår nöd! —
Nu sjunker natten öfver all nordanlanden.

På börsen i Hamburg?

Som hafvets strand under ebbitid,
Så tomt ligger hallens golf.
En klocka slår, och jag räknar
Genljudande slag till tolf.

Tyst! Hvad? — Ett sorlande buller
Hörs nalkas ej långt ifrån —
Hör, hör! Är det floden, som kommer,
Är det hafvets växande dån?

En människobölja vältrar
Nu in i den väldiga hall.
En till, och ännu en annan!
De mötas och brytas i svall.

De trängas på golfvets rutor,
Nu kasta de upp ett stänk
Af silfverhåriga hufvun
På väggens bonade bänk.

Det skiftar dernere i djupet
Af blonda och svarta skägg,
Det skymlar en dans af siffror
På salens kalkade vägg.

Hvart sorlande ord dernere
Är dröjande öfvervägd.
Ett ja — och den ene äger
Hvad nyss den andre har ägt.

Fast icke jag mägtar i bruset
Urskilja det vägande ord,
Det hörs öfver haf och länder
Till hinsidan af vår jord.

Ett ord — och i Melbournes uthamn
Får brådska en rasslande kran,
Arabiens öknar korsar
Krydd-doftande karavan.

Ett ord — och af yxor brytes
Columbias urskogsfred,
En flotte af timmer färdas
På Luleelfs vattenled.

Ett ord — och på negerryggar
Läggs glödande guldsandslass;
Der skrider långsamt en fora
I Andernas snöiga pass.

Och väntande ånghäst skakar
Otålig sitt svarta stall,
Nu står han, spänd för en vagnrad,
I dånande jernvägshall.

Ett tecken — och nu han jagar
I kapp med den vilda orkan
Från Newyork till San Francisco,
Från Lisboa till Kasan.

Han kastar upp nya städer
Vid vägen till fjerran mål,
Han väcker skogarnes slummer
Och hedarnes ödesmål.

Hans dryck är det klara vatten,
Hans foder det svarta kol,
Han andas med jättelungor,
Och muskler han har af stål.

Det frustar eld ur hans näsborr,
Han rädes ej bergens stup,
Han fnysande öfverspringer
Ravinernas svindlande djup.

Och alpernas milsbreda bergvägg
Han flåsande genomskär,
Han spränger kinesiska murar,
Som skilja folken i sär.

Hans röda öga, hans hvita —
De blänka i kolsvart natt,
Det strålar af ljus och frihet,
Der han sina hofvar satt.

Tropikernas flödande håfvor
Han strör kring den isiga pol,
På negerns frågor han kommer
Med svar från den gule mongol.

Jag hör hans traftån förtona
I fjerran blånande land,
Allt efter som sorlet i salen
Blir svagare efter hand.

Se böljorna sjunka undan,
Det hvirflar vid hvarje port,
De sugas tillbaka af hafvet,
Som utanför brusar stort.

Som på ett trollslags befallning
Tom ligger den väldiga hall —
En ensam vandrares fotsteg
Få dallrande återskall.

Hamburg, Juli 1887.

La Morgue,*

— — — — —
Liberté, égalité, fraternité.

Nedan lifvet slår med lätta pulsar
Sprittande i glädjens hufvudstad,
Ligger här i stillhet på dess hjertö
Nöden blek och dödsfall på parad.

Inga vaxljus brinna för de döde
Kring de bårar, man åt dem har rest.
Deras kläder äro vattendränkta,
Och vid pannan klibbar hårets test.

---

* *La Morgue* i Paris, som bekant den byggnad, hvori till igenkänning utställas i Seine och annorstädes inom staden funna lik, är beläget å öfre udden af La Cité i närheten af Notre Dame. På byggnaden, likasom å öfriga offentliga byggnader i Paris, står att läsa: Liberté, égalité, fraternité.

Seine, som drog dem till sitt djup i natten,
Grym dem kastat upp till denna sal.
Här de ligga som på hafvets strandbank
Efter nattstorm tomma musselskal.

Fastän först de tyckas skilda typer,
Finner snart jag samma slägtdrag dock:
Linjerna omkring den trötta munnen,
Vecken under mörknadt ögonlock.

Känt är ej hvad namn de en gång lystrat,
Ej hvad qval, som deras lifsmod bräckt.
Dock är visst: de hafva lidit alla —
De som lidit räkna alla slägt —

Den som född i menskohafvets botten
Lefvat der förutan annat val,
Den som glidit från ett vågbergs glitter
Sakta ned i böljans dunkla dal. —

Fickans skrymslen äro genomsökta
Utan fynd utaf den minsta skärf —
Irrande han kommer ned till floden,
Medan smärtan rister hvarje nerv.

Svalkande och ljufligt suger djupet —
Ingen aktar, ingen vet hans namn! —
Från Pont Neufs barrière det djerfva språnget
Ned i Seines barmhertigt mörka famn. —

Från en grupp, som vandrar utmed kajen,
Ges ett anskri till, och den gendarm,
Som i blinken störtar fram till räcket,
Ser försvinna blott en uppsträckt arm. —

Här han ligger nu på skamlig träbrits.
Släckt af floden är hans feberglöd,
Blicken stirrar, glashård, mig till möte,
Handen griper, stelnad, efter bröd.

Här fins rum ej blott för dödsstel smärta:
Hvem är hon, som nu ur portens fång
Kommer in som om hon sökte någon? —
Trött och dröjande är hennes gång.

Skall hon finna här i dödens skugga
Den hon sökt igenom natt och dag?
Vacklande hon går den långa raden,
Granskar hvarje enskilds bleka drag.

Plötsligt stannar hon ibland på vägen,
Liksom rädd att få hvad hon begär.
Hennes hufvud sjunker nu mot bröstet,
Och en suck mig genom hjertat skär.

Var han hennes denne bleke blusman?
Har hon värmt den mun, hvars öppna gap
Skriar tyst hans sista, bittra fråga:
Hvar fins jemlikhet och broderskap?

Har hon burit under modershjertat
Denna varelse med gråblå hy,
Hittad, död af hunger, i en trappsmyg
Vid Iénas rika aveny?

Namn bestod ej lifvet åt den lilla —
Döden gifmild henne namn har gett:
På en jernplåt står med krita skrifvet
Numro fyrahundratjuguett.

Hvar fins hjälp? — I sekel efter sekel
Sträcker Seine-omfluten katedral
Oafåtligt tornens jättearmar,
Bedjande, mot himlens gudomssal.

Hop, som sorlar sorglös utanföre,
Vik hit in igenom dunkel port!
Lägg i lugn din hand intill ditt hjerta,
Svara hvad för ondt den lilla gjort!

Mins du, när du drog igenom staden
Under trummors dån och fanors svaj,
Sjungande i alla yrans toner:
Han är kommen, folkens första maj;

När du skref på murar och på stoder,
Hvilka blödde än af nattens mord,
Skref i stort det nya lifvets lösen,
Mensklighetens trenne frälsningsord?

Kom du också på din segerbana
Hit till stället ofvan flodens brus,
Satte, jublande, ditt nya valspråk
Öfver dörren till detta sorgehus? —

Jag vill tolka dig de dunkla orden,
Om du än ej deras mening vet:
Frihet är befrielse från smärta
Jemlikhet är dödens jemlikhet.

Träd ur ljuset in i denna skugga,
Tro ej lifvet endast sol dig del! —
Hvar och en skall känna allas smärta,
Hela verlden är ett enda helt.

Den skall ständigt dyka upp i minnet,
När du fröjdas, denna bleka rad,
Du skall känna tårar, bittra tårar
I champagnens perlande kaskad.

Och den grundton, som orkestern spelar,
Djupets dallringar i sångarns röst
Bli dig blott ett sammansmultet ljud af
Suckar från millioners qualda bröst.

Paris, Nov. 1887.

DÖDEN

BODEN

Jordafärd

från

Lind den 3 Jan. 1887.

Dödsbud malmens dofva tunga talar,
Stämman höres öfver berg och dalar.

In i skogen ljudet sig fördjupar,
Följer väg, som stiger, väg, som stupar,
Hinner tjäll, som armod innesluta,
Dallrar der mot blyinfattad ruta.

Sorgfullt budskap dessa toner bringa .
Först till alla fattiga och ringa,
Först till dem som sakna helsans lycka,
Dem som stappla fram på staf och krycka.

Snart ur skogen svarta skaror bölja,
Tårar deras grofva kinder skölja,
Denna höjd är deras mål och syftning,
Här är grund till gråt och grund till snyftning.

Hvar är trälens tröst, hvar är det hjerta,
Som tog del i dagakarlens smärta?
Hvar är han, som med den varma handen
Räckte gåfvans kornmått, fyltd till randen?

Grafven svarar med de tunga orden:
Stoft du varde, du af stoft är vorden. —
Han är gången, se'n han fylt sin sändning,
Han är gången utan återvändning.

Dessa skaror känna hvad de mista, —
Tårars perlregn faller på hans kista. —
Det är ljuft att än' i döden smaka
Sötman af att älskas så tillbaka.

Du som, väldigast af sorgen slagen,
Söker än' de kära anletsdragen,
Långt från jorden dina blickar lande
Vid den strand, der ande finner ande.

Sjönk det gamla år i nattens sköte,
Men han går ett annat, nytt till möte.
Se der glänser mellan snömolnsveckan,
Ljusomgjutet, qvalens segertecken!

»*In hoc signo vinces*» — hör, det ljudar
Ofvan molnens skimmerhvita skrudar!
In i ljuset anden går förklarad,
Himlens arfvedel är der förvarad. —

Oss, som höra än' hur lifvet hamrar
Ungdomskraftigt i vårt hjertas kamrar,
Grafven säger: snart en dag skall nattas,
Då ditt hjertas pulsslag skola mattas.

Dödens skuggor dock oss ej förskräcka,
Himmelsk frälsning de vårt hjerta räcka.
Bakom natten skimrar morgonglöden,
Kärleken är starkare än döden.

Fridsbud malmens skära tunga talar,
Stämman höres öfver berg och dalar.

Vid F. F. Carlsons' dödsläger.

Natten till den 18 Mars 1887.

—*—

Långsamt minuter sig i minuter länka.
Visarns gång syns vacklande och svag.
Har ej fjedern mer någon kraft att skänka,
Är ej urets dallrande hjerta i lag?

Lampans sken tycks, tynande, ängsligt flämta,
Kastar darrande skuggor i det tysta rum.
Har ej veken mer någon olja att hemta,
Eller är blicken, som skådar, af tårar skum?

Bakom skuggande skärm ett menskohjerta
Klappar sakta som vore dess styrka bräckt;
Lifssvag låga fladdrar i stilla smärta
För en osynlig iskalla andedrägt.

Han, som lade med en offrande handling
Nyss i folkets urna sin vägande lott,
Ligger nu dödstrött der; — hvilken grym förvandling
Har han på dessa dagar ej undergått!

Han har vetat pligtens väg att vandra,
Tåligt burit mödornas tunga ok —
Reser sig ock på hans skrifbord öfver de andra
Som en klippa i hafvet böckernas bok.

Skall han aldrig mera sitta lutad,
Forskande vid detta kära bord?
Arket gömmer en mening, oafslutad; —
Är det häfdatecknarens sista ord?

Tårade ögon söka dem sammanstafva —
Handens darning bådars hans snara fall!
Han har hunnit från Warschau till Pultava,
Skall han icke hinna till Fredrikshall?

Carolus lemnas sårad åt svåra öden,
Lösen är ej längre svensk eller rysk.
Häfdatecknaren kämpar nu sjelf med döden
I en tungt bedöfvande doft af mysk.

Klappande frändehjertan ängsligt lyssna
På hans sakta flämtande andetag.
Långsamt lider natten; — skola de tystna
Före ljusningen utaf nästa dag?

Öfver slumrande krafter han än' tycks råda.
Ljusets ande vill ej i natten dö,
Men hans öga ännu en gång vill skåda
Vårsol stiga upp öfver Valdemarsö.

Ännu sofver staden, allt är stilla,
Kolsvart ligger österns rymd, — och dock,
Är det verklighet eller endast villa,
Lyfter han ej sina tunga ögonlock?

Skönjer hans skarpblick fina strålar skjuta
Glimmande öfver jordens mörka gräns,
Hviska hans läppar: nu är tid att sluta
I den gryning, som är himmelens?

Tröttadt hufvud sjunker nu halft åt sidan,
Famlande händer lägga sig som på bår.
I fullbordan byter sig all förbidan.
Gråtande dotter läser Fader vår.

Pontus' Wikner,

Ai länge ropat dig, som högst vi vörda,
Du kristne Plato, ädlaste i Norden —
Var det ditt stoft vi skulle återbörda
Åt fosterjorden?

Med all den glädje ur ett bröst framväller
Vi ville åter helsa dig, som lärde:
Långt högre än systemers mångfald galler
Ett hjertas värde. —

Nu möta vi med blick, som sorgen skymmer,
Med bröst, som svallar utaf bitter smärta,
En blomstersmyckad kista, hvilken rymmer
Ditt brustna hjerta. —

Hvem mins ej, när du trädde in i rummet —
Det gick en ljusning öfver alla leder;
Vi hängde vid hvart ord, som blef förnummet
Från din kateder.

Ty du förstod som ingen ann' de unga,
Du deras qual och deras fröjder delat,
Mildt allvar talade din blick och tunga
För hvad de felat.

Den yngling, du en gång har mött och frågat,
Hvem tillhör du? — han vardt din vän för lifvet.
Du kände det, men hur för dig han lågat
Är obeskrifvet.

Om blott han hunnit till ditt sista läger
Och der till tack din varma hand fått trycka,
Han utan tvekan offrat hvad han äger
Af lifvets lycka.

Nu är hans tack blott några brutna toner,
Dem smärtan rådvill griper, icke korar;
Hans gård är vårens hvita anemoner
Och sorgens tårar.

Ej skall han ensam smärtans börda bära,
Nej tusenden skall detta kors bedröfva,
Hvarenda själ, som af din mun fått lära
Hvad vi behöfva.

För alla dem, som efter sanning törsta,
Hvem visar vägen öfver vilsna vatten?
Hvem pekar mot det eviga och största,
Mot ljus i natten?

Det var ditt hopp, som aldrig skulle fyllas,
Ditt hopp se'n *Filosofens morgondrömmar*
Att sist en dag af älskad ungdom hyllas,
Der Fyris strömmar.

En annan strandbrädd, idealens sälla,
Du hunnit ofvan stjernströdd himmelskupa,
Du funnit, törstande, all sannings källa,
Den underdjupa.

Mot *Adcimantos* längtande sig sträcker
Aretes famn; och Pingstens liljestängel,
Som bådar evig frid, dig räcker
Mantegnas ängel. —

Men om en yngling, irrande på stranden
Af hjertglöd tärd, ej finner ro och enhet,
Din genius fattar honom huld vid handen
Och hviskar: renhet!

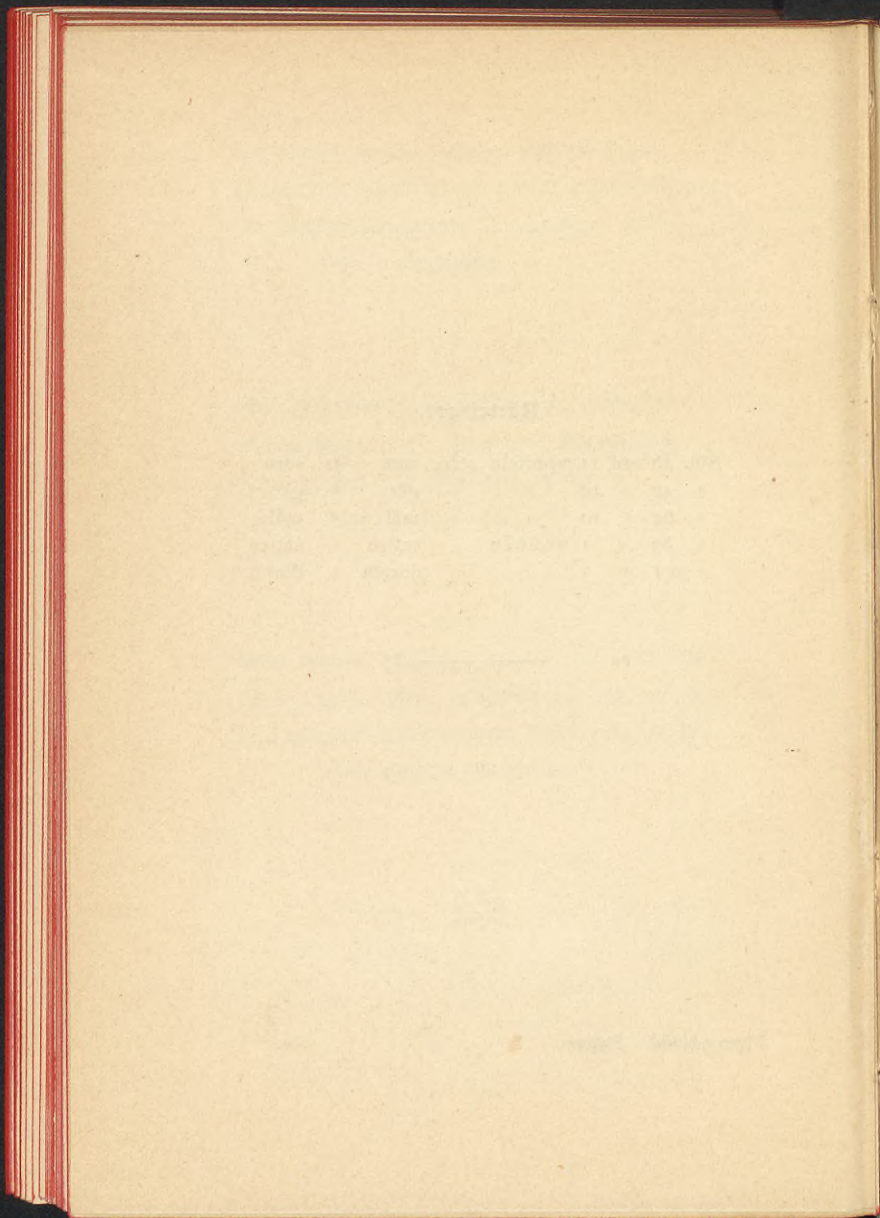

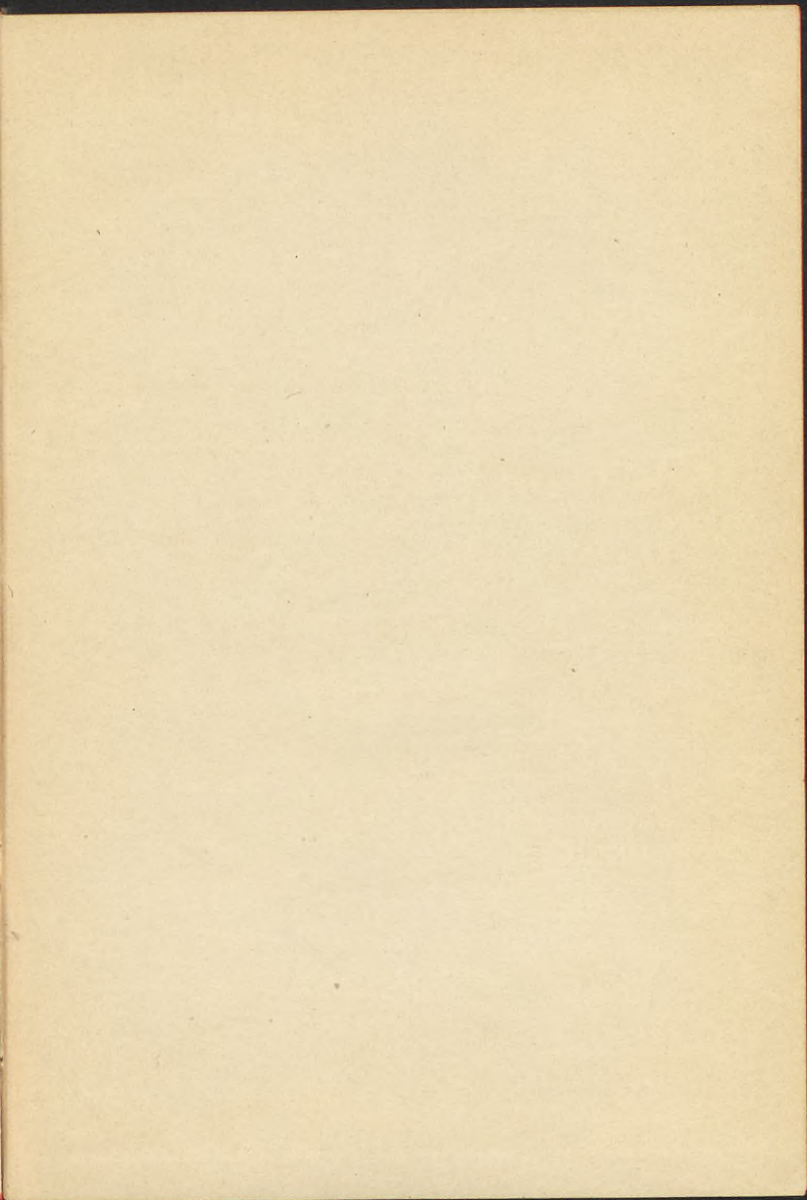
Rättelser:

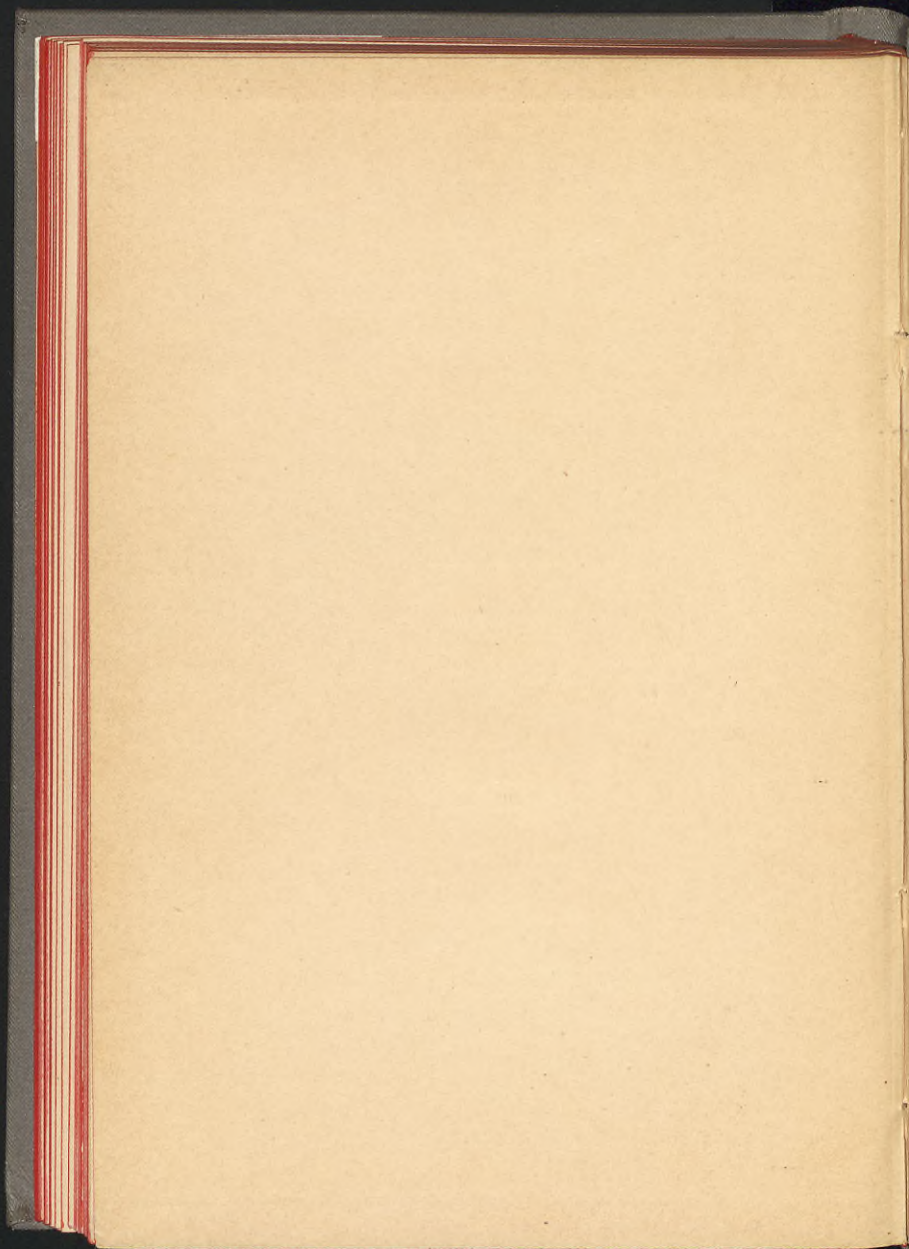
Sid. 28	rad 11	uppifrån	<i>står</i> :	vore	<i>läs</i> :	voro
» 42	» 10	»	»	går	»	gå
» 62	» 10	»	»	mål	»	målet
» 83	» 1	nedifrån	»	vatten	»	natten
» 101	» 5	»	»	dörren	»	dörr'n

6000213619

Göteborgs universitetsbibliotek

